

Inspectie van het Onderwijs
*Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap*

De Clipper

Kwaliteitsonderzoek naar risico's

Datum vaststelling: 14 december 2021

Samenvatting

De inspectie heeft op Openbare Montessori Basisschool De Clipper een onderzoek naar de kwaliteit van het onderwijs uitgevoerd. In de jaarlijkse risicoanalyse hebben wij geconstateerd dat er sprake is van mogelijke risico's op het gebied van onderwijsresultaten. We hebben op de school een onderzoek uitgevoerd om de mogelijke risico's nader in te schatten. Op basis van dit onderzoek constateren dat de kwaliteit van het onderwijs voldoende is.

Wat gaat goed?

Er heerst rust en een fijne sfeer in de groepen. Leerlingen geven aan dat ze het naar hun zin hebben op school. Basisschool De Clipper is sterk in ontwikkeling. De directie en het team zijn gemotiveerd en doelgericht aan het werk om het onderwijs elke dag beter te maken. Dit is zichtbaar in de manier waarop de leraren reflecteren op hun lessen en hun kennis over het aanbod gezamenlijk versterken.

Wat kan beter?

Leraren kunnen tijdens de les vaker controleren of leerlingen de stof hebben begrepen en gericht feedback geven. Het team heeft al aangegeven dat ze hiermee aan de slag gaan.

Wat moet beter?

De onderwijsresultaten worden dit jaar niet beoordeeld, maar zijn lager dan mag worden verwacht. Voor te veel leerlingen behaalt de school niet de beoogde onderwijsresultaten. De school zet op dit moment gerichte verbeterplannen in om de resultaten op het gewenste niveau te brengen.

Vervolg

Wij laten het herstel in vertrouwen over aan het bestuur. We spreken met het bestuur af dat zij het proces op de school om de onderwijsresultaten te verhogen, monitort en stimuleert.

Bestuur: Stichting BOOR

Bestuursnummer: 41775

School:

Basisschool De Clipper (19BE|C1)

Totaal aantal leerlingen: 283 op 1 oktober 2020

Inhoudsopgave

1.	Opzet van het kwaliteitsonderzoek	4
2.	Conclusie en vervolg	6
3.	Resultaten kwaliteitsonderzoek	7
4.	Reactie van het bestuur	13

1. Opzet van het kwaliteitsonderzoek

De Inspectie van het Onderwijs heeft op 11 oktober 2021 op basisschool De Clipper een kwaliteitsonderzoek uitgevoerd. In de jaarlijkse prestatie- en risicoanalyse hebben wij geconstateerd dat er sprake is van mogelijke risico's op het gebied van onderwijsresultaten. We hebben op de school een onderzoek uitgevoerd om de mogelijke risico's nader in te schatten. Op basis van dit onderzoek constateren we dat de kwaliteit van het onderwijs voldoende is.

Werkwijze

Wij vormen onze oordelen door de onderwijspraktijk van de school te toetsen aan de standaarden uit het Onderzoekskader 2021 PO. De tabel hieronder geeft weer welke standaarden we hebben beoordeeld tijdens dit onderzoek.

Standaard	Onderzocht
OP Onderwijsproces	
OP1 Aanbod	•
OP2 Zicht op ontwikkeling en begeleiding	•
OP3 Pedagogisch-didactisch handelen	•
OP4 Onderwijstijd	
OP6 Samenwerking	
OP8 Toetsing en afsluiting	
VS Veiligheid en Schoolklimaat	
VS1 Veiligheid	•
VS2 Schoolklimaat	
OR Onderwijsresultaten	
OR1 Resultaten	•
OR2 Sociale en maatschappelijke competenties	
SKA Sturen, Kwaliteitszorg en ambitie	
SKA1 Visie, ambities en doelen	•
SKA2 Uitvoering en kwaliteitscultuur	•
SKA3 Evaluatie, verantwoording en dialoog	•

Onderzoeksactiviteiten

Het onderzoek bestond uit de volgende activiteiten: we hebben zes lessen bezocht en gesprekken gevoerd met leerlingen, leraren, de intern begeleiders en de directie. Ook hebben we documenten geanalyseerd, waaronder het schoolplan, jaarplan,

zorgplan, groepsplannen, ontwikkelingsperspectieven en schoolanalyses van de onderwijsresultaten. Ook hebben we documenten van het bestuur meegenomen in het onderzoek, zoals de herstelopdracht van het bestuur aan de school en de bestuurlijke risico-analyse.

Overige wettelijke vereisten

Deugdelijkheidseisen die niet aan een standaard in het waarderingskader zijn verbonden, vatten we samen onder de noemer overige wettelijke vereisten (zie Onderzoekskader 2021). Er was geen aanleiding om overige wettelijke vereisten te onderzoeken.

Signalen

In de voorbereiding van ieder onderzoek kijken we altijd naar eventuele signalen die bij de inspectie zijn binnengekomen. Soms heeft dat gevolgen voor de uitvoering van het onderzoek. Er is één signaal met de directie besproken. Dit signaal wordt opgepakt binnen de school en vereist vanuit de inspectie geen verdere opvolging.

Leeswijzer

In hoofdstuk 2 staan de oordelen, de conclusie en het vervolgtoezicht. Hoofdstuk 3 gaat verder in op de resultaten van het onderzoek op de onderzochte standaarden. In hoofdstuk 4 is de reactie van het bestuur op het onderzoek en het rapport opgenomen.

2. Conclusie en vervolg

In dit hoofdstuk geven we de oordelen en de conclusie weer van het onderzoek bij basisschool De Clipper.

Conclusie

De kwaliteit van het onderwijs op basisschool De Clipper beoordelen we als Voldoende. De onderzochte standaarden die tot dit oordeel leiden, zijn als Voldoende beoordeeld.

Afspraken over vervolgtoezicht

In schooljaar 2021-2022 geeft de inspectie geen oordeel op de standaard Onderwijsresultaten. Met uitzondering van deze standaard voldoet de school op alle onderzochte standaarden aan de wettelijke vereisten. Omdat de behaalde onderwijsresultaten aanzienlijk lager zijn dan het landelijk gemiddelde en wat er op basis van soortgelijke scholen mag worden verwacht, zal het bestuur het verbeterproces op De Clipper monitoren en bijsturen waar nodig. Wij vertrouwen het bestuur hierin op basis van het onderzoek dat we in 2021 bij het bestuur uitvoerden.

In schooljaar 2021-2022 geeft de inspectie geen oordeel op de standaard Onderwijsresultaten. Met uitzondering van deze standaard voldoet de school op alle onderzochte standaarden aan de wettelijke vereisten. Omdat de behaalde onderwijsresultaten aanzienlijk lager zijn dan het landelijk gemiddelde en dan wat er op basis van soortgelijke scholen mag worden verwacht, zal het bestuur het verbeterproces op De Clipper monitoren en bijsturen waar nodig.

De reden dat wij het herstel overlaten aan het bestuur is dat we constateren dat het bestuur op dit moment in staat is de kwaliteit van het onderwijs voldoende te waarborgen. Hierbij baseren we ons op de uitkomsten van het vierjaarlijks onderzoek bestuur en scholen, waarbij het bestuur in 2020 op alle standaarden als Voldoende werd beoordeeld. Dit rapport is te vinden via de website van de onderwijsinspectie.

3. Resultaten kwaliteitsonderzoek

In dit hoofdstuk geven wij per kwaliteitsgebied de oordelen en de resultaten van het onderzoek bij basisschool De Clipper. Daarnaast schetsen we de aanleiding voor het onderzoek en de achtergrond van de school.

Aanleiding voor het onderzoek

De onderwijsresultaten op basisschool De Clipper waren aanleiding tot het doen van het onderzoek waaruit dit rapport is voortgekomen. Daarom zijn de onderwijsresultaten, hoewel deze niet worden beoordeeld, wel onderzocht. Het doel was om te onderzoeken in welke mate, en waarom, de onderwijsresultaten niet in overeenstemming zijn met de gestelde norm passend bij de leerlingenpopulatie. Met andere woorden, waarom halen leerlingen op De Clipper niet vergelijkbare resultaten als leerlingen op soortgelijke scholen?

We constateren dat de score op de eindtoets in groep 8 meerdere jaren lager ligt dan op grond van de leerlingenpopulatie mag worden verwacht. Te veel leerlingen op basisschool De Clipper halen het fundamentele niveau voor lezen, taalverzorging en rekenen niet. Ook de streefniveaus worden door te veel leerlingen niet gehaald. Opvallend is dat de resultaten sinds 2017 dalen. Hoewel de coronacrisis landelijk voor een dalende trend in onderwijsresultaten heeft gezorgd, constateren we niettemin dat de resultaten al meerdere jaren dalen en op alle vakgebieden en in bijna alle groepen onder verwachting zijn.

Achtergrond van de school

Volgens de directie is basisschool De Clipper sterk in ontwikkeling. De school heeft geconstateerd dat de cognitieve en sociale ontwikkeling van de leerlingen onvoldoende in beeld waren. Volgens de schoolleiding ontbrak het op de school aan duidelijke structuren en gezamenlijke werkwijzen, bijvoorbeeld in de aanpak van de grote en kleine zorgcyclus. De school en leraren signaleerden daardoor onvoldoende tijdig wanneer leerlingen stagneerden in hun ontwikkeling. Het team heeft het afgelopen jaar veel gedaan om de ontwikkeling van alle leerlingen beter in beeld te krijgen.

Ook is er gewerkt aan het versterken van het didactisch handelen. Het team merkte dat de kennis van leerlijnen tekortschoot om het onderwijs goed te laten aansluiten bij de leerbehoeften van de leerlingen. Het team heeft daarom het afgelopen jaar geïnvesteerd in het gezamenlijk versterken van deze kennis.

3.1. Onderwijsproces

KWALITEITSGEBIED ONDERWIJSPROCES (OP)	O	V	G
OP1 Aanbod		•	
OP2 Zicht op ontwikkeling en begeleiding		•	
OP3 Pedagogisch-didactisch handelen		•	

Voldoende aanbod

We beoordelen de standaard Aanbod (OP1) als Voldoende.

Basisschool De Clipper is een montessorischool. De school maakt daardoor minder gebruik van reguliere lesmethoden om de lesinhoud te structureren. In plaats daarvan maakt het team op De Clipper zelf beredeneerde keuzes bij de samenstelling en verdeling van het leerstofaanbod. Het aanbod voldoet aan de kerndoelen en neemt de referentieniveaus rekenen en taal als uitgangspunt.

Leraren geven aan dat zij op de hoogte zijn van de leerlijnen en de doelen, die met het aanbod bereikt moeten worden. We constateren dat leraren het aanbod doelgericht inzetten om het onderwijs te laten aansluiten bij wat leerlingen nodig hebben. De school beschikt tevens over een schoolbreed aanbod op het gebied van sociale vaardigheden: zo is bijvoorbeeld in elke klas zichtbaar aandacht voor conflicthantering.

Een ontwikkelpunt voor de school is het aanbod op het gebied van burgerschap. De school kan dit aanbod meer doelgericht vormgeven. De school geeft lessen burgerschap aan de groepen 3 tot en met 8. Echter, er is nog geen sprake van een leerlijn burgerschap, zoals de school deze al wel heeft voor andere leergebieden. Hierdoor kan de burgerschapsontwikkeling van leerlingen ook nog niet worden gevolgd. De school heeft het voornemen uitgesproken om hiermee aan de slag te gaan en wordt hierin door het bestuur gestimuleerd.

De leerlingen zijn steeds beter in beeld

We beoordelen de standaard Zicht op ontwikkeling en begeleiding (OP2) als Voldoende.

Leraren zorgen dat ze voor alle leerlingen weten welke doelen de leerlingen wel en (nog) niet hebben behaald. Voor de doelen die niet zijn behaald, hebben de leraren hiatenplannen opgesteld. Om deze plannen uit te voeren, wordt extra begeleiding en extra onderwijstijd ingezet onder regie van de eigen leraar. Leraren zetten niet-behaalde doelen opnieuw op het rooster. Voor leerlingen die extra

ondersteuning nodig hebben, worden passende plannen gemaakt en uitgevoerd. Hierdoor ontvangen alle leerlingen onderwijs dat steeds beter aansluit bij hun niveau en dat hen in staat stelt om een ononderbroken ontwikkeling te doorlopen.

Een aandachtspunt voor de school is dat de zorgcyclus nu goed is doordacht, maar dat er binnen het team verschillende werkwijzen zijn in het evalueren en het herkenbaar doorplannen van doelen. Daarnaast kunnen de doelen in de ontwikkelingsperspectiefplannen (OPPs) meer passend worden gekozen met het oog op het optimaal haalbare uitstroomniveau. Het team herkent deze aandachtspunten en heeft aangegeven ermee aan de slag te gaan.

Meer aandacht voor feedback en controle van begrip

We beoordelen de standaard Pedagogisch-Didactisch handelen (OP3) als Voldoende.

Tijdens ons onderzoek hebben we zes lessen bezocht in onder-, midden- en bovenbouw. Hierbij viel op dat de leerlingen rustig aan het werk waren. Er heerste een fijne sfeer in de groepen, waarbij de leraren de leerlingen op een positieve manier aanmoedigden om tot leren te komen. In het afgelopen jaar is er door het team hard gewerkt aan het versterken van het didactisch handelen. Zo staan de lesdoelen in elke klas duidelijk op het bord, zijn afspraken gemaakt over de grote, kleine en observatieronde en is er gezamenlijk gewerkt aan het versterken van bijvoorbeeld de rekendidactiek. Deze inspanningen zijn zichtbaar in de klassen. Hierdoor biedt de school onderwijs dat steeds beter aansluit bij het ontwikkelingsniveau van de leerlingen.

De leraren gaven aan dat zij in hun klas bewust draaien aan drie knoppen wanneer leerlingen de lesdoelen niet bereiken: door het aanbieden van ander aanbod, het organiseren van extra lestijd en door te reflecteren op hun eigen handelen. De rol van de leraar is daarmee veranderd van het 'volgen' naar het 'sturen' van ontwikkeling. Het mag worden verwacht dat deze aanpak effect gaat hebben op de behaalde resultaten.

Een aandachtspunt in het didactisch handelen is het vergroten van de effectieve leertijd en doelgerichtheid van leerlingen buiten instructiemomenten. Daarnaast kunnen leraren vaker gerichte feedback geven en controleren op begrip. Hier liggen kansen om meer direct inzicht te verkrijgen in wat instructie heeft opgeleverd en hoe hierop al tijdens de instructie kan worden bijgestuurd.

3.2. Veiligheid en schoolklimaat

KWALITEITSGEBIED VEILIGHEID EN SCHOOLKLIMAAT (VS)	O	V	G
VS1 Veiligheid		•	

Een veilige leeromgeving

We beoordelen de standaard Veiligheid (VS1) als Voldoende.

De school zorgt in voldoende mate voor de sociale, fysieke en psychische veiligheid van leerlingen. De leerlingen hebben het naar hun zin op school. Basisschool De Clipper beschikt over een veiligheidsbeleid, een pestprotocol en er is een aanspreekpunt voor pesten bij wie leerlingen en ouders terecht kunnen. De leerlingen vinden dat de leraren goed ingrijpen wanneer er sprake is van pestgedrag. De school is bezig met het oprichten van een leerlingenraad. De school monitort de veiligheid en het welbevinden van de leerlingen jaarlijks en trekt hier lessen uit ter verbetering van het schoolklimaat.

3.3. Onderwijsresultaten

KWALITEITSGEBIED ONDERWIJSRESULTATEN (OR)	O	V	G
OR1 Resultaten	Niet te beoordelen		

Onderwijsresultaten: niet te beoordelen

In het schooljaar 2021-2022 wordt de standaard onderwijsresultaten (OR1) niet beoordeeld.

3.4. Sturen, kwaliteitszorg en ambitie

KWALITEITSGEBIED STUREN, KWALITEITSZORG EN AMBITIE (SKA)	O	V	G
SKA1 Visie, ambities en doelen		•	
SKA2 Uitvoering en kwaliteitscultuur		•	
SKA3 Evaluatie, verantwoording en dialoog		•	

Een helder stelsel van kwaliteitszorg

We beoordelen de standaard Visie, ambities en doelen (SKA1) als Voldoende.

De schoolleiding op basisschool De Clipper heeft de afgelopen anderhalf jaar veel geïnvesteerd in het ontwerpen van een nieuw stelsel van kwaliteitszorg en het neerzetten van een duidelijke, gezamenlijke aanpak van de zorgcyclus. We constateren tijdens het onderzoek dat er op een heldere manier is beschreven hoe de school zorgt voor het realiseren, borgen en verbeteren van de onderwijskwaliteit. Het handelingsgericht werken en de PDCA-cyclus staan hierbij centraal. Deze visie, ambities en doelen zijn zowel op school- als op groepsniveau zichtbaar. Een voorbeeld is de heldere beschrijving van zorgniveaus in het zorgplan en de uitwerking hiervan op groepsniveau.

De verwachting van de school en het bestuur is dat door de geconstateerde ingezette veranderingen in kwaliteitszorg, zicht op ontwikkeling en didactisch handelen de onderwijsopbrengsten zullen stijgen, maar dat dit tijd nodig heeft. Het bestuur zal dit verbeterproces volgen en bijsturen waar nodig.

Samen leren voor het beste onderwijs

We beoordelen de standaard Uitvoering en kwaliteitscultuur (SKA2) als Voldoende.

In het afgelopen jaar heeft het team op basisschool De Clipper een sterke ontwikkeling doorgemaakt in de kwaliteitscultuur. Er hebben veel personele wisselingen plaatsgevonden. Het team spreekt van een omslag van een familiecultuur naar een meer professionele cultuur. Tijdens het onderzoek constateerden we dat er een sterk gevoel van saamhorigheid heerst in het team van basisschool De Clipper. De leraren zijn zich bewust van de lage onderwijsopbrengsten en erop gebrand om samen het beste onderwijs te bieden voor de leerlingen. Het team wordt gekenmerkt door een professionele leercultuur. In wekelijkse Professionele Leer Gemeenschappen (PLGs) werken leraren en intern begeleiders samen aan verschillende thema's, zoals rekendidactiek, burgerschap en het versterken van de zorgcyclus. Een nieuwe ontwikkeling is dat teamleden elkaar steeds vaker feedback durven te geven en elkaar durven aan te spreken wanneer gezamenlijke regels niet worden nagevolgd.

Ook benoemden leraren een omslag in het denken van 'het kind kan het niet' naar 'wat kan ik doen als leraar'. De schoolleiding stimuleert deze lerende cultuur door leraren verantwoordelijkheid en ondersteuning te geven in dit gezamenlijke leerproces. Ook toont de schoolleiding sterk onderwijskundig leiderschap door het verwoorden van een heldere visie en ambities, die in het team gedragen worden. Hiermee geeft het team op basisschool De Clipper uitvoering aan het stelsel van kwaliteitszorg.

Evaluatie en borging maken deel uit van het proces

We beoordelen de standaard Evaluatie, verantwoording en dialoog (SKA3) als Voldoende.

In de nieuw ontworpen kwaliteitszorgcyclus is ruimte voor evaluatie en borging van de ambities en de gemaakte afspraken. Op halfjaarlijkse basis worden de ambities geëvalueerd en waar nodig bijgesteld. Dit gebeurt zowel op teamniveau door halfjaarlijkse evaluaties als op leraarniveau in de gesprekkencyclus. Er is sprake van verantwoording en dialoog, waarbij de school plannen heeft om ook ouders en leerlingen meer bij het evalueren van onderwijskwaliteit en het onderwijsproces te betrekken, bijvoorbeeld door het oprichten van een leerlingenraad.

Een aandachtspunt voor de school is de weergave van de data op basis waarvan wordt geëvalueerd. De onderwijsopbrengsten kunnen bijvoorbeeld inzichtelijker in beeld worden gebracht, waardoor de ontwikkeling van de resultaten op schoolniveau beter zichtbaar wordt. Ook worden nu alleen normen (gewenste resultaten) geformuleerd op het gebied van eindopbrengsten. Er liggen kansen om ook op andere gebieden ambities aan bijpassende normen te koppelen, zodat er meer gericht geëvalueerd kan worden of de ambities ook daadwerkelijk zijn gerealiseerd.

4 . Reactie van het bestuur

Het bestuur en de school herkennen de school in de rapportage die is geschreven n.a.v. het bezoek op 11 oktober j.l.
In deze reactie staan we stil bij een aantal punten die zijn beschreven in het rapport.

In de samenvatting wordt al benoemd dat de onderwijsresultaten beter moeten. Op dit moment halen onvoldoende leerlingen het fundamenteel- en streefniveau. Wij hebben als school ambitieuze doelen gesteld op de toetsen uit het leerlingvolgsysteem en op de eindtoets van groep 8.

We verwachten dat de ingezette acties/ activiteiten - zoals beschreven in het jaarplan - zullen resulteren in hogere opbrengsten. Het goed hanteren van het 4D-model, zorgt ervoor dat we steeds blijven kijken naar wat de kinderen op de Clipper nodig hebben en wat we in ons onderwijs verder moeten aanscherpen. Op het gebied van onderwijsleerproces stellen we ons elke keer de vraag wat moet er anders, beter of wat moeten we borgen.

In de groepen werken we ook met hiaten plannen en in de lagere groepen monitoren we nadrukkelijk dat kinderen geen achterstanden oplopen en bij het niet halen van doelen passen we het onderwijs direct aan. We plannen dit door en evalueren regelmatig in het MT of dit eenduidig gebeurt of om een bijstelling vraagt.

Een ander aandachtspunt is het passend formuleren van de doelen in de OPP's. De doelstelling hierbij is om het optimale uitstroomniveau te behalen. Voor de school betekent dit dat we goed kijken naar de mogelijkheid van het kind en daarop de doelen baseren.

De school beoogt daarnaast om ook op andere vakgebieden ambities te stellen. Het kosmisch onderwijs is daarbij het uitgangspunt. We ontwerpen vanuit daar de leerlijnen voor burgerschapsonderwijs en digitale geletterdheid. Ook stellen we vast wat we de kinderen op deze leerlijnen willen meegeven en stellen een norm. Dit wordt vormgegeven in de bouwvergaderingen en komt terug in MT-vergaderingen en plenaire bijeenkomsten met het team.

Een van de acties die beschreven staan is vergoten van de controle van begrip en het geven van gerichte feedback. D.m.v. van twee studiemiddagen wordt op beide gebieden de kennis van het team vergroot. Vervolgens worden deze vaardigheden ingezet in de klas en zullen deze onderwerpen een terugkerend onderwerp zijn in bouw -, MT -, teamvergaderingen en IB/ directie overleg. D.m.v. intervisie en collegiale consultatie zal het team deze vaardigheden gaan vergroten.

Door het geven van gerichte feedback willen we ook de effectieve leertijd van de kinderen vergroten buiten de instructie momenten. Als kinderen de juiste feedback krijgen en weten wat er van ze wordt verwacht, zullen ze tijdens het zelfstandig werken ook effectiever aan

de slag gaan.

Wat goed gaat willen we borgen. Dit betekent dat ook deze onderwerpen regelmatig terug komen in de overleggen. Een voorbeeld hiervan zijn het lopen van de rondes en de rust in de school en de klassen. De professionele leercultuur is daarbij het uitgangspunt.

Wanneer nodig maken we ook gebruik van de inzet van het begeleidingsteam en het onderwijs kwaliteitsteam van BOOR.

Inspectie van het Onderwijs
Postbus 2730, 3500 GS Utrecht
T-algemeen 088 6696000
T-loket (voor vragen) 088 6696060

